

Research

*Improvement of Classroom Research Skills through Self-Directed Learning
Approach: A Case Study of Graduate Students in Teaching Profession
Diploma Program*

*Mayutee Duerama**

**Lecturer, Department of Teaching Profession, Faculty of Liberal Arts and Social Science,
Yala Islamic University*

Abstract

This study was aimed at improving students' classroom research skills through self-directed learning approach. The sample included 34 graduate students in Teaching Profession Diploma Program of Yala Islamic University, enrolling for the Education Research Methodology and Professional Experience of 2008. The instruments were a cognitive test on education research methodology, practice exercises for classroom research and a classroom research assessment form. Data analysis was carried to discover percentages, means, standard deviations, t-test and chi-square test.

The findings indicate higher means of the cognitive test than the criterion score with the statistic significance of .01. Over fifty percents of students' classroom research were found at a very-good scale. This signifies that the self study approach truly improves the students' classroom research skills.

บทความวิจัย

การพัฒนาทักษะการทำวิจัยขั้นเรียนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยอิสลามยะลาด้วยกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง

มะยูดี คือรามะ

อาจารย์ประจำสาขาวิชาชีพครู คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการทำวิจัยขั้นเรียนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยอิสลามยะลาด้วยกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครูที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา ระเบียบวิธีการวิจัยทางการศึกษาและออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ปีการศึกษา 2551 จำนวน 34 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบทดสอบวัดความรู้ ความรู้ความเข้าใจระเบียบวิธีการวิจัยทางการศึกษา ชุดฝึกปฏิบัติการวิจัยขั้นเรียน และแบบประเมินผลงานวิจัยขั้นเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การทดสอบไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัยสูงกว่าคะแนนเกณฑ์อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีผลงานวิจัยขั้นเรียนของนักศึกษาร้อยละ 55.9 อยู่ในเกณฑ์ดีมากชี้ให้เห็นว่า กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถพัฒนาทักษะการทำวิจัยขั้นเรียนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูได้อย่างแท้จริง

บทนำ

ทักษะการทำวิจัยขั้นเรียนเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับครูซึ่งเป็นบุคลากรหลักในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การใช้กระบวนการวิจัยขั้นเรียนในการเรียนการสอนจะทำให้ครูสามารถรับรู้และเข้าใจสภาพปัญหาของการเรียนการสอน สามารถแสวงหาแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับแวดล้อมและระดับผู้เรียนในแต่ละระดับอย่างเหมาะสม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 24 และมาตรา 30 จึงได้กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูหรือผู้สอนสามารถใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการศึกษาแต่ละระดับโดยใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ กระบวนการและผลของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน สนับสนุนให้ครูนักวิจัยเกิดความคิด ความมั่นใจในผลการทำงาน และเป็นแรงจูงใจให้ทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน อันสืบเนื่องไปยังลักษณะและพฤติกรรมของครู คือ ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ความสนใจในการค้นคว้า การเห็นโอกาสของการเรียนรู้ ความสนใจในการสังเกตและบันทึก ความเอาใจใส่นักเรียน และมีความรับผิดชอบในงานครู(ลัดดา คำพลงาม, 2540) การส่งเสริมให้ครูใช้กระบวนการวิจัยขั้นเรียนในการพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนจะทำให้การเรียนการสอนมีคุณภาพบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ทั้งยังช่วยเพิ่มศักยภาพของตัวเองอีกด้วย ดังนั้นการพัฒนาทักษะการทำวิจัยขั้นเรียนให้แก่ครูหรือนักศึกษาวิชาชีพครูซึ่งเป็นผู้ที่จะปฏิบัติหน้าที่เป็นครูในอนาคตจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและต้องดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นรูปแบบของการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีบทบาทในการรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง โดยที่ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง ครูหรือผู้สอนเป็นเพียงผู้คอยสนับสนุนการเรียนให้บริการด้านแหล่งความรู้แก่ผู้เรียน ผู้เรียนจะรับผิดชอบตั้งแต่การเลือกและวางแผนสิ่งที่ตนเรียน เข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือกและเริ่มต้นการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดจนประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ (กรมวิชาการ.2541)

กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองจึงสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาหรือบัณฑิตศึกษาที่มุ่งให้นักศึกษาเกิดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถหาแหล่งความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้และพัฒนาตนเอง เพื่อให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม การใช้กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการจัดการเรียนการสอนระดับสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรายวิชาที่เกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าด้วยกระบวนการวิจัย

ผู้วิจัยในฐานะผู้ที่รับผิดชอบสอนรายวิชาระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครูได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาทักษะการทำวิจัยขั้นเรียนของนักศึกษาที่เรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มีความสนใจจึงได้ทำการศึกษาพัฒนาทักษะการทำวิจัยขั้นเรียน ด้วยกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้นักศึกษาสามารถใช้กระบวนการวิจัยขั้นเรียนในการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ความหมายและลักษณะของวิจัยขั้นเรียน

คำที่ใช้ในเรียกการวิจัยในชั้นเรียนมีหลายคำ เช่น การวิจัยปฏิบัติการ (Action research) การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom research) การวิจัยของครู (Teacher research) และการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action research-CAR) เป็นต้น การวิจัยดังกล่าวนี้เป็นการวิจัยที่ทำโดยครูทั้งสิ้น

สุวิมล ว่องวาณิช (2545) ได้ให้ความหมายของการวิจัยปฏิบัติในชั้นเรียน คือ การวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนและนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนหรือส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนในดียิ่งขึ้น

อุทุมพร จามรมาน (2537) กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติในชั้นเรียน คือ การวิจัยที่ทำโดยครู ของครู เพื่อครู และสำหรับครู เป็นการวิจัยที่ครูต้องตั้งปัญหาในการเรียนการสอนออกมาและครูต้องแสวงหาข้อมูลออกมาเพื่อแก้ปัญหาด้วยกระบวนการที่เชื่อถือได้ ผลการวิจัยคือคำตอบที่ครูจะนำผลไปใช้แก้ปัญหาของตนเอง

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า การวิจัยชั้นเรียนเป็นกระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียนของตนเองโดยใช้กระบวนการวิจัยซึ่งเป็นกระบวนการที่มีระบบและแบบแผน

การวิจัยชั้นเรียนมีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) ซึ่งการวิจัยลักษณะนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อแก้ปัญหาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะในระยะเวลาใดเวลาหนึ่งเท่านั้น ผลการวิจัยที่ค้นพบไม่สามารถอ้างอิงไปยังกลุ่มอื่นได้เพราะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในวงจำกัดหรือเป็นปัญหาเฉพาะที่ (รัตน ศรีเหรียญ 2547) การวิจัยชั้นเรียนเป็นการแก้ปัญหาที่พบโดยการหาสาเหตุให้พบปัญหาแท้จริง เลือกวิธีการแก้ที่เหมาะสมที่สุด ลงมือแก้แล้วจดบันทึกทำรายงานสั้นๆ (อุทุมพร จามรมา, 2537) การวิจัยชั้นเรียนจึงไม่มีความซับซ้อนในเรื่องระเบียบวิธีวิจัยแต่จะคำนึงถึงผลการแก้ปัญหาในชั้นเรียนมากกว่าอย่างอื่น

ความหมายและลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นกระบวนการที่บุคคลมีความคิดริเริ่มในการวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้ การตั้งจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ การพบปะบุคคลหรือแหล่งเอกสารสำหรับการเรียนรู้ การเลือกวางแผนการเรียนรู้และประเมินการเรียนรู้ โดยได้รับหรือไม่ได้รับการช่วยเหลือจากผู้อื่นก็ตาม Knowles (1975, อ้างถึงใน รัชนิพร ยันตะบุสัย, 2546) เป็นการดำเนินการที่ผู้เรียนช่วยเหลือตนเองในการเรียนรู้ ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มในความอยากรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วจัดทำกรวางแผนศึกษาค้นคว้าต่างๆด้วยตนเองจนจบกระบวนการเรียนรู้ (สมคิด อิศระวัฒน์, 2542)

Griffin (1975, อ้างถึงใน รัชนิพร ยันตะบุสัย, 2546) ได้จำแนกกลุ่มแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง ออกเป็น 5 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มแนวคิดของโนลส์ ซึ่งเสนอรูปแบบของการเรียนรู้ด้วยตนเองที่เรียกว่า “สัญญาการเรียน” (Learning Contract) เป็นการมอบภาระงานให้แก่ผู้เรียนว่าจะต้องทำอะไรบ้างเพื่อให้ได้รับความรู้ตามเป้าประสงค์และผู้เรียนจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขนั้น

กลุ่มที่ 2 กลุ่มแนวคิดของทาฟรูบแบบที่สำคัญของกลุ่มนี้ คือ “โครงการเรียน” (Learning Project) ที่เป็นตัวชี้ว่าบุคคลนั้นมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตนเองมากน้อยเพียงใด

กลุ่มที่ 3 กลุ่มแนวคิดของสกินเนอร์ เรื่องบทเรียนสำเร็จรูป (Individualization Program Instruction) ซึ่งกริฟฟินวิจารณ์ว่า วิธีการนี้เป็นวิธีการที่เรียนด้วยตนเองตามข้อเสนอแนะของสื่อการเรียนเท่านั้น แต่มิใช่การเรียนรู้ด้วยตนเอง หากแต่เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการกำกับของครูมากกว่า

กลุ่มที่ 4 เป็นแนวคิดในการจัดการศึกษาที่ต่างไปจากรูปแบบของสถานศึกษาตามปกติทั่วไป ตัวอย่างกิจกรรมตามแนวคิดนี้ เช่น การจัดการศึกษาในรูปของมหาวิทยาลัยเปิด เป็นต้น

กลุ่มที่ 5 เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันทั่วไปหรือการเรียนรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ในชีวิตที่บุคคลต้องอาศัยการศึกษา การทดลองและการค้นคว้าด้วยตนเองอยู่ตลอดเวลา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยชั้นเรียนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูที่ใช้ชุดฝึกปฏิบัติการวิจัยชั้นเรียน

2. เพื่อพัฒนาทักษะการวิจัยชั้นเรียนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา ปีการศึกษา 2551 จำนวน 280 คน กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยอิสลามยะลาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา และได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 34 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ทักษะการทำวิจัยชั้นเรียน หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการและวิธีการในการทำวิจัยชั้นเรียน

กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง กระบวนการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ตามความต้องการของตนเองที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยชั้นเรียน โดยเริ่มตั้งแต่ฝึกปฏิบัติจากชุดฝึกปฏิบัติการวิจัยชั้นเรียน การกำหนดหัวข้อวิจัยชั้นเรียน การเก็บรวบรวมข้อมูล การสรุปผล และการเขียนรายงานผลการวิจัย

ชุดฝึกปฏิบัติการวิจัยชั้นเรียน หมายถึง แบบฝึกหัดการทำวิจัยชั้นเรียนที่ประกอบด้วยกิจกรรมที่ให้นักศึกษาได้ฝึกวิเคราะห์ สังเคราะห์เกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัยทางการศึกษา อย่างเช่น การระบุตัวแปร การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย การตั้งสมมติฐาน เป็นต้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ดำเนินการกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูปีการศึกษา 2551 จำนวน 34 คน การดำเนินการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ทำการสอนทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวิธีการวิจัยทางการศึกษาพร้อมๆ ให้นักศึกษาใช้ชุดฝึกปฏิบัติการวิจัยชั้นเรียนในการฝึกปฏิบัติจากกิจกรรมที่ 1 ถึงกิจกรรมที่ 20 ด้วยตนเอง โดยเนื้อหาในชุดฝึกจะฝึกให้นักศึกษาได้วิเคราะห์ตัวแปรต่างๆ จากตัวอย่างหัวข้อการวิจัยการกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย การตั้งสมมติฐาน เป็นต้น แล้วให้ผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์ผู้สอนคอยให้คำแนะนำ

ขั้นที่ 2 ให้นักศึกษาปฏิบัติการวิจัยชั้นเรียนในชั้นเรียนที่ไปฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครูโดยนักศึกษาสามารถเลือกเรื่องที่ตนเองสนใจที่เหมาะสมกับสภาพความพร้อมและศักยภาพของตนเองในการปฏิบัติการวิจัยชั้นเรียน ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1) นักศึกษาสำรวจปัญหาที่พบในห้องเรียนแล้วทำการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อหาวิธีการในการแก้ไข

2) นักศึกษาเขียนโครงร่างวิจัยชั้นเรียนที่อธิบายรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องที่นักเรียนจะทำการวิจัย

รวมทั้งเครื่องมือและนวัตกรรมเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อแก้ไขปรับปรุงและเสนอแนะ

3) นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำเครื่องมือและนวัตกรรมที่สร้างไปใช้กับนักเรียนเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาทักษะของนักเรียน

4) อาจารย์ที่ปรึกษาดูตาม ตรวจสอบการใช้ นวัตกรรมเพื่อให้การใช้นวัตกรรมในแก้ปัญหาให้นักเรียนมีประสิทธิภาพ

5) นักศึกษานำข้อมูลที่รวบรวมมาวิเคราะห์สรุป แล้วเขียนเป็นรายงานการวิจัยชั้นเรียนให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขจนถูกต้องและสมบูรณ์

ขั้นที่ 3 ตรวจสอบความรู้ความเข้าใจการวิจัยชั้นเรียนของนักศึกษาโดยการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวิธีและกระบวนการวิจัยด้วยแบบทดสอบแบบอัตนัยและทำการประเมินรายงานการวิจัยของของนักศึกษาแต่ละรายเพื่อประเมินทักษะการวิจัยชั้นเรียนของนักศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดฝึกปฏิบัติการวิจัย เป็นชุดแบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยศึกษาจากตัวอย่างหลายๆ ตัวอย่าง ซึ่งมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ตัวแปรต่างๆ การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย การตั้งสมมติฐาน เป็นต้น

2. แบบทดสอบเป็นแบบทดสอบชนิดความเรียงที่วัดความรู้ความเข้าใจการเกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัยทางการศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างเอง

3. แบบประเมินรายงานผลการวิจัยชั้นเรียน เป็นแบบประเมินคุณภาพรายงานการวิจัยชั้นเรียนของนักศึกษาซึ่งมีระดับคุณภาพ 3 ระดับ คือ ดีมาก ดี และพอใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการทดสอบนักศึกษาหลังการฝึกปฏิบัติการวิจัยชั้นเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัยทางการศึกษาและทำการประเมินรายงานผลการวิจัยที่นักศึกษาโดยแบ่งเป็น 3 ระดับคุณภาพคือ พอใช้ ดี และดีมาก

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์โดยใช้สถิติที (t-test) และทดสอบอัตราส่วนของความถี่ผลการประเมินคุณภาพงานวิจัยโดยใช้ ไคสแควร์

1.คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษาของนักศึกษาเท่ากับ 15.15 คิดเป็นร้อยละ 75.75 ของคะแนนเต็ม ซึ่งสูงกว่าคะแนนเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 1

ตาราง 1 แสดง คะแนนเฉลี่ย คะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัย และผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยกับเกณฑ์

N	$\bar{X}$	S.D.	t
34	15.15	1.65	4.044**

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

2.ผลการประเมินคุณภาพผลงานวิจัยของนักศึกษา พบว่า งานวิจัยของนักศึกษาร้อยละ 55.9 ของมีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 35.3 มีผลการประเมินอยู่ในระดับ ดี และอีกร้อยละ 8.8 อยู่ในระดับพอใช้ เมื่อทดสอบอัตราส่วนของความถี่ผลการ

ประเมินคุณภาพงานวิจัยแต่ละระดับโดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่า ความถี่ของผลการประเมินคุณภาพงานวิจัยเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ดังตารางที่ 2

ตาราง 2 แสดง ความถี่ผลการประเมินคุณภาพงานวิจัย และผลการเปรียบเทียบอัตราส่วนของความถี่ผลการประเมินคุณภาพงานวิจัยของนักศึกษากับความถี่ที่คาดหวัง

ระดับคุณภาพ	จำนวน(N=34)	ร้อยละ	χ^2
ดีมาก	19	55.9	1.917
ดี	12	35.3	
พอใช้	3	8.8	

อภิปรายผล

1.จากผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา พบว่า คะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ ร้อยละ 70 และจากผลการประเมินคุณภาพผลงานวิจัยของนักศึกษาพบว่า ผลงานวิจัยที่นักศึกษาได้ทำการวิจัยในชั้นเรียนที่ได้ไปฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถพัฒนาทักษะการทำวิจัยชั้นเรียนของนักศึกษาหลักสูตร

ประกาศนียบัตรบัณฑิตได้ ทั้งนี้เนื่องจากจากการเรียนการสอนที่ควบคู่กับการใช้ฝึกปฏิบัติการวิจัยชั้นเรียน ทำให้นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ประเด็นต่างที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวิธีการวิจัยจากกิจกรรมในแบบฝึกด้วยตนเอง มีผลทำให้นักศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยมากขึ้น การใช้ชุดฝึกปฏิบัติการเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างหนึ่ง ทั้งเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาทักษะความรู้และพัฒนาตนเอง โนลส์

(Knowles,1975 อ้างถึงใน รัชนิพร ยันตะบุศย์,2546) กล่าวถึงข้อดีของการเรียนรู้ด้วยตนเองว่า เป็นวิธีการที่ทำให้ผู้เรียนเรียนได้มากกว่า ดีกว่าผู้ที่เป็นเพียงผู้รับหรือรอให้ครูผู้สอนถ่ายทอดเท่านั้น ผู้ที่เรียนรู้ด้วยตนเองจะเรียนอย่างตั้งใจ มีจุดมุ่งหมายและมีแรงจูงใจสูงสามารถใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ได้ดีกว่า

การเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ทำวิจัยในเรื่องที่ตัวเองมีความเข้าใจเป็นอย่างดีอย่างจริงจัง มีส่วนช่วยให้นักศึกษาได้รู้จักใช้ศักยภาพของตัวเองอย่างแท้จริง เป็นการฝึกให้นักศึกษาได้รู้จักการวางแผน การค้นหาแหล่งการเรียนรู้ รู้จักวิธีการเสาะแสวงหาความรู้ด้วยตนเองในรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับแนวคิดของBrookfield, (1984 อ้างถึงใน รัชนิพร ยันตะบุศย์, 2546) ที่กล่าวถึงการเรียนรู้ด้วยตนเองว่ามีลักษณะเป็นตัวของตัวเอง ควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความเป็นอิสระ อาศัยความช่วยเหลือจากแหล่งภายนอกน้อยที่สุด อย่างไรก็ตาม ถึงแม้กระบวนการเรียนด้วยตนเองจะส่งเสริมให้ผู้เรียนหรือนักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเอง แต่ก็ยังจำเป็นต้องมีพี่เลี้ยงหรือที่ปรึกษาคอยให้คำแนะนำด้วยเสมอ

2. การพัฒนาทักษะการทำวิจัยชั้นเรียนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มีขั้นตอนการดำเนินการ 3 ขั้นตอนหลัก คือ ขั้นตอนแรกเป็นการเพิ่มทักษะความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัย ซึ่งถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่จะช่วยให้นักศึกษาเข้าใจโมทัศน์ของกระบวนการวิจัยแบบองค์รวมเพื่อให้สามารถวางแผนหรือสามารถออกแบบการวิจัยได้อย่างถูกต้องตามระเบียบวิธีเพื่อให้ผลการวิจัยมีความถูกต้องมากที่สุด ส่วนขั้นตอนที่สองเป็นการปฏิบัติการทำวิจัยจริงซึ่งเป็นขั้นตอนที่จะช่วยให้นักศึกษาได้ศักยภาพของตนเองในสถานการณ์จริงซึ่งจะทำให้นักศึกษาเกิดทักษะการทำวิจัยได้อย่างแท้จริง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยดูแลติดตามให้การชี้แนะเพื่อความสมบูรณ์ของงานวิจัย และขั้นตอนสุดท้ายเป็นการตรวจสอบว่านักศึกษาสามารถพัฒนาทักษะของตัวเองได้มากน้อยเพียงใดโดยใช้การประเมินความรู้และการประเมินผลงาน กระบวนการพัฒนาดังกล่าวสามารถพัฒนาทักษะการทำ

วิจัยชั้นเรียนแก่นักศึกษาได้เนื่องจากนักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและได้ปฏิบัติจริง

ข้อเสนอแนะ

1.จากผลการวิจัยพบว่า การใช้ชุดฝึกปฏิบัติการมีส่วนช่วยให้ นักศึกษาเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัยได้ดี ดังนั้นในการเรียนการสอนรายวิชาระเบียบวิธีวิจัยควรมีการใช้ชุดฝึกปฏิบัติการประกอบเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.ในการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาหรือบัณฑิตศึกษาผู้สอนควรใช้กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองในการพัฒนาทักษะในด้านต่างๆ โดยเน้นให้นักศึกษามีการปฏิบัติจริงหรือใช้สถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง

3.จากผลการศึกษาพบว่า การให้นักศึกษาได้ทำวิจัยชั้นเรียนในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสามารถที่จะพัฒนาทักษะการทำวิจัยชั้นเรียนได้จริง ดังนั้นมหาวิทยาลัยที่เปิดหลักสูตรทางวิชาชีพครูควรกำหนดให้การทำวิจัยชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรและควรมีการพัฒนากระบวนการดูแลติดตามการทำวิจัยชั้นเรียนของนักศึกษาด้วย

4.ควรให้มีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้วิจัยชั้นเรียนระหว่างมหาวิทยาลัยกับโรงเรียนที่เป็นสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมจากผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์ที่ปรึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. 2541. **สาระความรู้ที่ได้จากการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง กระบวนการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ
- ลัดดา คำพลงาม. 2540. **กระบวนการและผลของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน: พหุกรณีศึกษาของครูนักวิจัยในโรงเรียนประถมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- รัชนิพร ยันตะบุศย์. 2546. **การพัฒนาแบบทดสอบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย**.ปริญญ

- นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรี
นครินทร์วิโรฒ
- รัตนา ศรีเหรียญ. 2547. **ครู: นักวิจัยในชั้นเรียน (ตอนที่
1)** .ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.
24(1).22-23.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2542. **พระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542.**
กรุงเทพฯ.
- สุวิมล ว่องวาณิช, 2545. **การปฏิบัติการวิจัยชั้นเรียน.**
พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- อุทุมพร จามามาน. 2537. **การวิจัยครู. คณะครุศาสตร์.**
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

